

BURGERS VOOR BURGERS



In Corona-tijd zelf een hulpactie opzetten? 5 vragen om over na te denken.

Sara Kinsbergen en Lau Schulpen

Laptops om thuisonderwijs mogelijk te maken voor kinderen uit kwetsbare gezinnen, spandoeken ter ondersteuning van medisch personeel, een boodschappen service voor risicogroepen: de voorbije weken zijn duizenden Nederlandse burgers in actie gekomen om in deze deze tijden van de corona uitbraak ondersteuning te bieden aan medeburgers.

Misschien was jij één van deze koplopers. Of misschien overweeg je om ook een hulpactie op te zetten. Hoe zorg je er dan voor dat de tijd die je investeert (en soms ook het geld) een zo goed mogelijk effect heeft? Aan de hand van 5 vragen delen we onze lessen geleerd uit onderzoek naar kleinschalige, vrijwillige ontwikkelingsorganisaties. Wie weet helpt dit jullie verder.



Zitten mensen op je hulp te wachten?

Enkel door in gesprek te gaan met de (beoogde) hulpontvangers krijg je een goed begrip van de situatie: is er hulp nodig en wat voor hulp zou dan passend zijn? Dat wat je zelf als een probleem aanduidt, wordt niet altijd zo ervaren door de getroffen personen in kwestie. En niet elke bedachte oplossing is er ook daadwerkelijk een. Goedbedoelde hulp die niet is opgezet in samenspraak met de ontvangers kan ontwrichtend en zelfs stigmatiserend werken. Neem de ontvangers van hulp daarom altijd mee in het ontwerp en de uitvoering van het initiatief. En blijf ook met ze in gesprek: behoeften veranderen door de tijd en problemen kunnen zich oplossen. In gesprek gaan met hulpontvangers lijkt onmogelijk in deze tijden, maar 'social distancing' betekent niet dat contact onmogelijk is.



Werk je samen met andere organisaties?

Initiatieven worden vaak geïsoleerd van elkaar opgezet. Omdat men niet weet wie er verder actief is of omdat er geen tijd is om af te stemmen, maar soms ook omdat men het fijn vindt controle en eigenaarschap te houden over het initiatief. Samenwerken met anderen wordt dan gezien als een bedreiging of als vertragend. Maar juist samenwerken met andere (bestaande) organisaties is een belangrijke voorwaarde om doelgericht hulp te kunnen bieden. Organisaties die al langer werkzaam zijn op een bepaald terrein hebben al ervaring met jouw doelgroep en kunnen je voorzien van waardevolle adviezen. Ze hebben vaak ook een goed overzicht van wie er verder nog werkzaam is en waar er behoefte aan is. Enkel door samen te werken kan hulp ook afgestemd worden en voorkom je overlap.



Weet je hoe je lang je welke hulp kunt bieden?

Vanaf dat je begint met hulp aanbieden creëer je verwachtingen. Mensen gaan er misschien vanuit dat je dezelfde hulp voor een langere periode zult aanbieden. Wees expliciet over hoe lang je verwacht welke hulp te kunnen bieden. En als dit nog niet duidelijk is, laat dit dan ook weten. Wees realistisch in de toezeggingen die je doet. Waar je nu misschien zelf nog veel tijd hebt en kunt terugvallen op een grote groep enthousiaste vrijwilligers, kan deze inzet na verloop van tijd afnemen. Je wilt hulpontvangers de kans geven om tijdig op zoek te gaan naar eventuele alternatieve hulp.



Weet je wanneer je gaat stoppen?

Vaak gaat al de tijd en energie van initiatiefnemers naar het in standhouden van het initiatief: hebben we nog genoeg vrijwilligers, weet iedereen wat die moet doen, loopt alles zoals gepland? Nadenken over stoppen is dan ook niet voor de hand liggend. Daarnaast geldt dat je initiatief waarschijnlijk enthousiast is ontvangen door familie, vrienden en onbekenden. Je wilt mensen niet teleurstellen, zeker niet de hulpontvangers. Stoppen is dan ook vaak makkelijker gezegd dan gedaan. Toch is het goed om hier op tijd over na te denken: wanneer is de geboden hulp misschien niet meer relevant, wanneer zijn andere partijen misschien beter aangewezen om verder te gaan met de hulp en wanneer verwacht je dat je het werk zelf niet meer kunt opbrengen? Alleen zo kan je toewerken naar een goede afronding van het werk, een eventuele overdracht organiseren en hierover goed en tijdig communiceren met de hulpontvangers, andere vrijwilligers, en iedereen die er verder bij betrokken is.



Neem je de tijd?

Initiatiefnemers zijn vaak sterk gemotiveerd om zoveel mogelijk hulpbehoevenden op een zo'n kort mogelijke termijn te helpen. Vaak zit er dan ook maar weinig tijd tussen de confrontatie met een probleem, het bedenken van een oplossing en het aanbieden daarvan. En als de eerste resultaten van het initiatief zichtbaar zijn wordt de wens om door te gaan en misschien wel uit te breiden sterker. Vaak is er weinig tijd om even stil te staan bij alles wat je aan het doen bent. En reflectie is juist datgene wat nodig is om scherp te blijven op de hulp die je biedt: is de hulp nog nodig, zijn er aanpassingen nodig, kunnen we aan de verwachtingen voldoen? Stap dus af en toe uit de waan van de dag in de wetenschap dat stilstaan nodig is om vooruit te komen.